

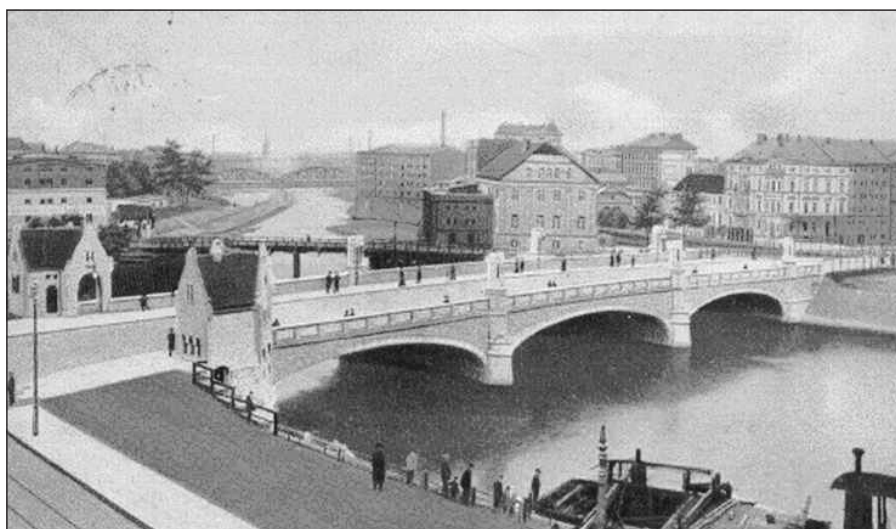
Mosty Pomorskie (Werderbrücke)

Przeprawy mostowe, łączące południową część Wrocławia z należącą do miasta Kępą Mieszczańską (*Bürgerwerder*), istniały już co najmniej od czternastego stulecia. Mosty te odgrywały swoją rolę w ówczesnym szlaku żeglugowym, pełniąc jednocześnie funkcję tam i jazów. Drewniany Most Kę-

posiada trzyprzęsłową konstrukcję, której ceglane luki wsparto na betonowych filarach i kamienno-betonowych przyczółkach. Nowy most wznieśli w duchu architektury secesyjno-neoromańskiej. Sześćdziesięciometrowa balustrada zwieńczona była trzema parami wieżyczek, w których

budowy Mostu Kępowego przedzieloną literą „W”. Drugi pawilon ozdobiła tablica z napisem *Werderbrücke*, która wisiała tam jeszcze w 1947 roku, o czym z oburzeniem informowało *Słowo Polskie* w prowadzonej przez siebie kampanii *Usuwanie ślady niemieckich we Wrocławiu*.

Okladziny balustrad i stylizowanych maszkaronów, ciągnących się szeregiem po zewnętrznych stronach balustrad wykonano z granitu i piaskowca. Niestety, po wojnie bezmyślnie usunięto najpierw kamienne wieżyczki, a przy balustradach zawieszono rury ciepownicze, zasłaniające maszkarony i oszpecające sylwetkę mostu. Dawne piękno Mostu Kępowego zdaje się być utracone na zawsze. Pewną szansę dla przywrócenia dawnego blasku stwarza zakończona już odbudowa dolnego awanportu służący mieszczańskiej (wcześniej wyremontowano samą służę) i planowane przywrócenie żeglugi pasażerskiej w śródmiejskim węzle wodnym. Trudno sobie bowiem wyobrazić pozostawienie rur ciepowniczych zawieszonych na Moście Pomorskim jako wątpliwej „atrakcji” turystycznej. Zwłaszcza że otoczenie mostu południowego zdecydowanie wypiękniało – odnowiona fasada Uniwersytetu po prostu źle wygląda w towarzystwie tak haniebnie oszpeconej sylwetki mostu.

Most Pomorski, 1905 r.

powy (*Werderbrücke*), leżący u wylotu obecnej ulicy Kielbaśniczej (*Herrenstrasse*) prowadził na wschodnią, przemysłową część wyspy, gdzie znajdowały się miejskie młyny, wodociągi, olejarnie oraz folusze, czyli młyny służące do spilśniania sukna. Warto wiedzieć, że jedną z istotnych technik przy spilśnianiu sukna było jego moczenie w odstannym ludzkim moczu, stąd już sam zapach informował przybysza o istnieniu takiego zakładu w najbliższej okolicy. Były to zresztą zapachy zwyczajne dla współczesnych, nikomu to chyba specjalnie nie przeszkadzało.

Współczesny nam Most Pomorski Południowy powstał w latach 1904–05 na przedłużeniu ulicy Oderzańskiej (*Oderstrasse*). Wzniesiony niebagatelnym kosztem 430 tysięcy marek

umieszczono latarnie, a południowy przyczółek mostu ozdobiły dwa pawilony imitujące dawne strażnice. W nich pobierano niegdyś opłaty za przejazd. Na południowej ścianie zachodniego pawilonu umieszczono datę

Mosty i gmach Uniwersytetu